

Rapport

Oppdragsgiver: **Trondheim kommune, Trondheim eiendom**

Oppdrag: **Stavset midlertidige barnehage**

Emne: **Miljøundersøkelse**

Dato: **29. juni 2011**

Rev. - Dato

Oppdrag- /
Rapportnr. **414881 - 1**

Oppdragsleder: **Erling K. Ytterås**

Sign.:

Saksbehandler: **Stine L. Frøland**

Sign.:

Kontaktperson
hos Oppdragsgiver: **Anne Grete Valstad**

Sammendrag:

Trondheim kommune skal opprette en midlertidig barnehage på Stavset. Multiconsult er engasjert til å utføre miljøundersøkelse på utearealet til barnehagen.

Det er innhentet 10 prøver av overflatejord fordelt på barnehagetonata. Disse er analysert med hensyn på tungmetaller (arsen, kadmium, kvikksølv, krom, kobber, nikkel, sink og bly), polsykliske aromatiske hydrokarboner (PAH) og olje-forbindelser (THC).

Følgende er påvist:

- 1 prøvepunkt i tilstandsklasse 1
- 7 prøvepunkter i tilstandsklasse 2
- 1 prøvepunkt i tilstandsklasse 3
- 1 prøvepunkt i tilstandsklasse 4

Overskridelsen av tilstandsklasse 2 gjelder for oljeforbindelser (PR1 og PR10) og bly (PR10). Det er kun i ett prøvepunkt (PR10) at det er påvist forurensning som fører til at det må gjennomføres tiltak.

Anbefalte tiltak er å dekke til med fiberduk og etterfylle med rene masser i det forurensede området.

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning	3
2.	Bakgrunninformasjon.....	3
2.1	Kvalitetskriterier for jord i barnehager	3
2.2	Kvalitetskriterier for arealbruk og massedisponering.....	4
3.	Områdebeskrivelse.....	5
4.	Utførte undersøkelser.....	7
4.1	Feltarbeid	7
4.2	Laboratoriearbeit.....	7
5.	Resultater	7
5.1	Grunnforhold og visuelle observasjoner.....	7
5.2	Analyseresultater	7
6.	Vurdering av forurensningssituasjon	8
7.	Anbefalte tiltak.....	10
8.	Krav til dokumentasjon av tilkjørt ny jord til barnehager.....	10
9.	Referanser	11

Tegninger

414881-1 Situasjonsplan

414881-2 Tiltaksområde

Vedlegg

Vedlegg 1: Sammenstilling av analyseresultater

Vedlegg 2: Analyserapporter fra ALS

1. Innledning

Trondheim kommune skal opprette en midlertidig barnehage på Stavset. I den anledning er Multiconsult engasjert til å utføre miljøundersøkelse på barnehageområdet.

Foreliggende rapport inneholder en beskrivelse av undersøkelsen som er gjennomført og en presentasjon av resultatene, med en vurdering opp mot gjeldende akseptkriterier for barnehager utarbeidet av Klif (TA-2260/2007). Rapporten inkluderer i tillegg anbefalinger om tiltak i forbindelse med påvist forurensset område.

2. Bakgrunninformasjon

2.1 Kvalitetskriterier for jord i barnehager

For å avklare forurensningssituasjonen på området er det utført en undersøkelse i tråd med veileder fra Klima- og forurensningsdirektoratet, "Veileder for undersøkelse av jordforurensning i eksisterende barnehager og lekeplasser" (TA-2260/2007).

I tråd med veilederen er det innhentet 10 overflateprøver fra området. Disse er analysert med hensyn på tungmetaller (arsen, kadmium, kvikksølv, krom, kobber, nikkel, sink og bly), polsyklike aromatiske hydrokarboner (PAH) og olje-forbindelser (THC). Det er ikke vurdert som relevant å utføre analyser med hensyn på polyklorerte bifenyler (PCB).

I veilederen (TA-2260/2007) er det oppgitt et sett med grenseverdier/kvalitetskriterier for jord i barnehager og på lekeplasser (Tabell 1).

Tabell 1 Grenseverdier for jord i barnehager, lekeplasser og skoler.

Stoff (mg/kg)	Normal barnehage	"Grønn barnehage"
<i>Stoffer med samme kriterier for normale og grønne barnehager</i>		
Arsen	20	20
Bly	100	100
Kadmium	10	10
Krom ⁶⁺	5	5
Kvikksølv	1	1
Nikkel	135	135
<i>Stoffer med strengere kriterier for grønne barnehager*</i>		
Σ_{16}PAH ¹⁾	8	2
Benso(a)pyren	0,5	0,1
Σ_7PCB ²⁾	0,5	0,01

¹⁾ PAH = Polyaromatiske hydrokarboner

²⁾ PCB = Polyklorerte bifenyler

* "Grønne barnehager" defineres som barnehager som dyrker egne grønnsaker der dyrkingsarealet overskridt 0,5 m² per barn.

Elementene kobber og sink har liten helsemessig effekt og det er derfor ikke utarbeidet grenseverdier for disse. Krom har liten helsemessig effekt når det foreligger som 3-verdig krom (krom III), mens 6-verdig krom (krom VI) kan være svært helseskadelig. Det er derfor kun utarbeidet grenseverdi for krom VI i veilederen.

Det er utarbeidet kvalitetskriterier for innhold av PCB (polyklorerte bifenyler) i barnehagejord, men erfaringsmessig er ikke PCB noe stort problem i Trondheim. Analyse av PCB er derfor ikke foretatt i denne undersøkelsen.

2.2 Kvalitetskriterier for arealbruk og massedisponering

Krif har i veilederen ”Helsebaserte tilstandsklasser for forurensset grunn” (TA 2553/2009) definert tilstandsklasser for forurensset grunn. Tilstandsklassene (klasse 1 til klasse 5) gir et uttrykk for helsefarene ved jordas innhold av miljøgifter. Klassene blir dermed brukt til å sette grenser for hvilke nivå som aksepteres av miljøgifter i jord ved ulik arealbruk. Tilstandsklassene er bygget på en risikovurdering av helse og gjenspeiler virkningen på mennesker. Grenseverdier og definisjon for de ulike tilstandsklassene er gitt i vedlegg 1.

Tilstandsklasse 1 representerer arealer som ikke utgjør risiko for helse eller miljø. Jorden i arealer som overskriver klasse 5 anses som farlig avfall. Ved påvisning av masser i tilstandsklasse 4 eller 5 må risiko for spredning av miljøgifter til omkringliggende resipienter vurderes.

I arealer som skal benyttes til barnehager og lekeplasser tillates det at massene er i tilstandsklasse 2 eller lavere i topplaget. Tilstandsklasse 2 samsvarer med kvalitetskriteriet for jord i barnehager og lekeplasser (Krif veileder TA- 2261/2007), foruten kvikksølv der grensen er 1 mg/kg i kvalitetskriteriet.

Alle grenseverdier er gjengitt i vedlegg 1.

3. Områdebeskrivelse

Det undersøkte området ligger på Stavset i Trondheim kommune, og ligger innenfor gnr/bnr 104/15 og 104/60.

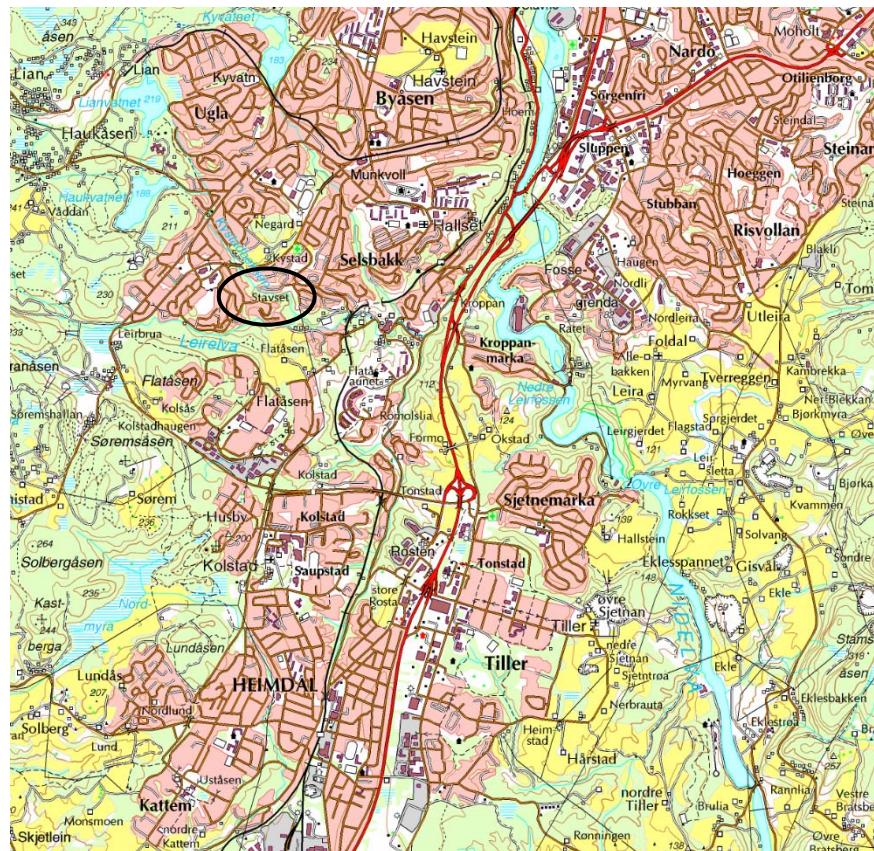
Tomta grenser i nord mot Byåsveien, med en bratt skråning. I øst og sør ligger det henholdsvis butikksenter og et oppvekstsenter.

Tomta dekker et område på ca 6 dekar.

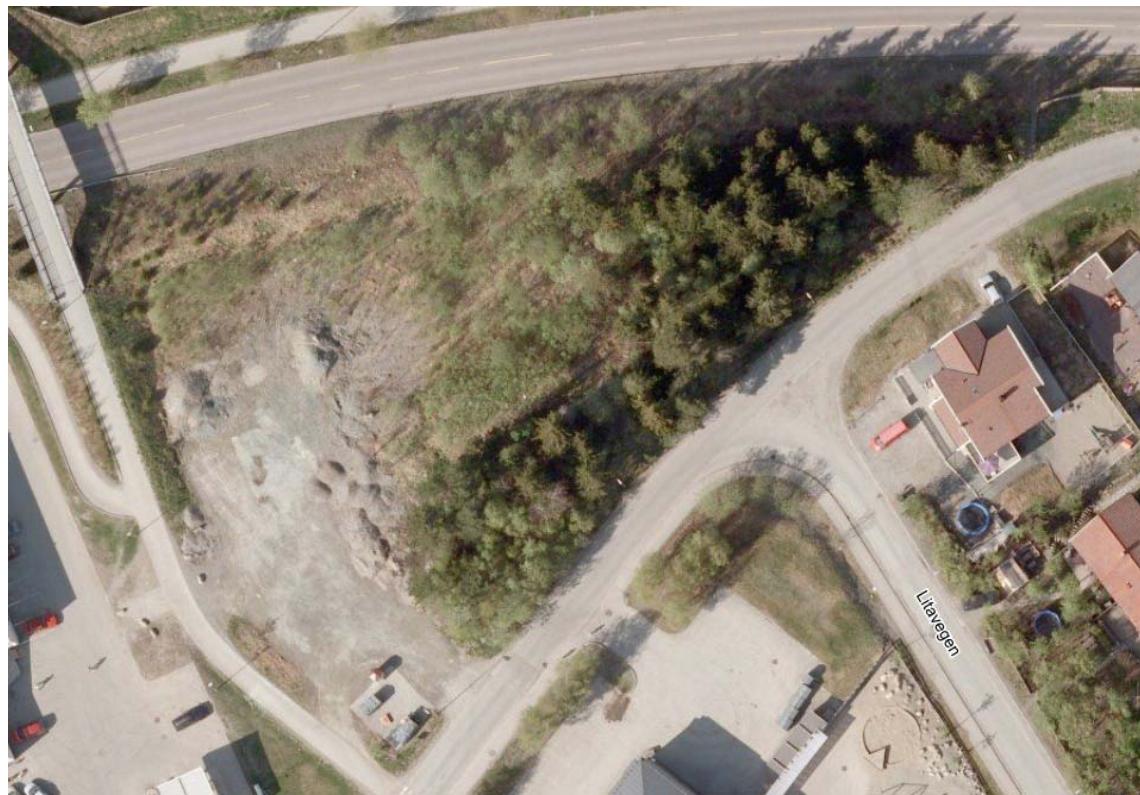
Området skråner mot øst, og er delvis kupert. Store deler av tomta er dekket med trær og skogbunn.

De planlagte barnehagebrakkene skal settes opp i vestlig og nordvestlig del av området (jfr. figur 3). På prøvetakingstidspunktet var det fylt opp med grus og pukk i området der brakkene skal stå.

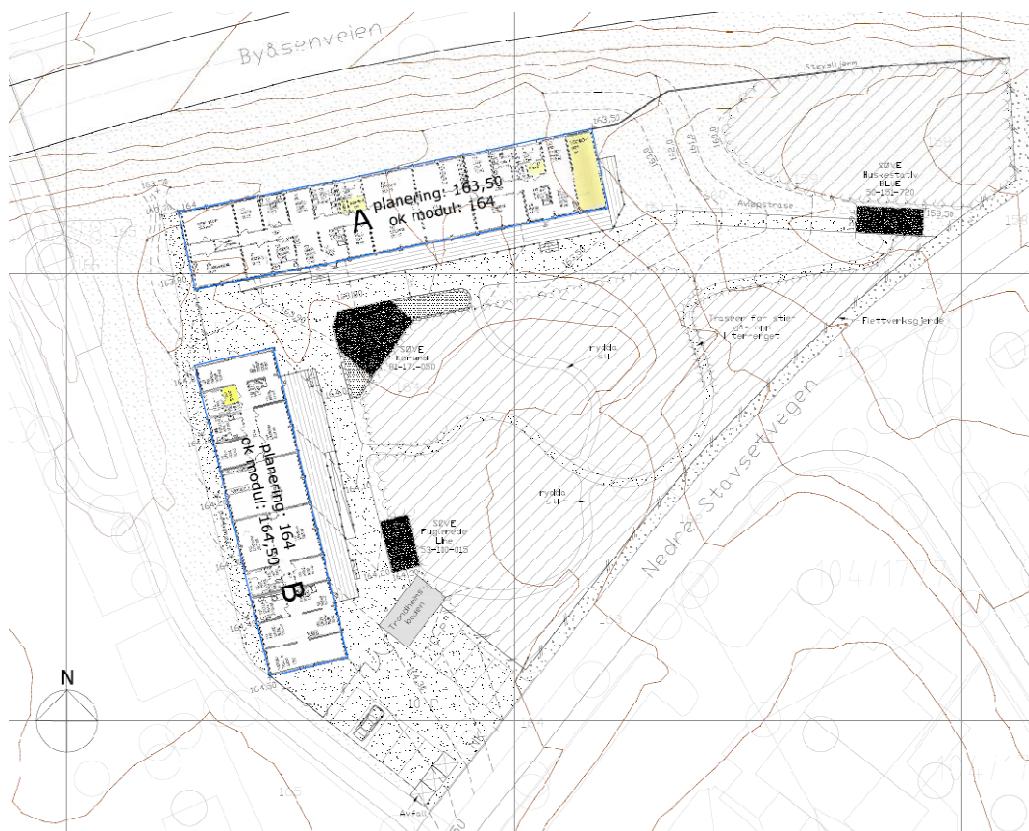
Tomta er ikke registrert i Klif sitt register for grunnforurensning eller i Trondheim kommunes akt som hetskart for grunnforurensning.

Figur 1 Oversiktskart som viser beliggenheten i Trondheim (markert med svart ring).

Figur 2 Flyfoto over området (GisLine Trondheim kommune).

Figur 3 Utsnitt fra plantegning over barnehageområdet

4. Utførte undersøkelser

4.1 Feltarbeid

Feltarbeidet ble gjennomført 9. juni 2011 av miljøgeolog Stine Lindset Frøland.

Det ble utført overflateprøvetakning (0-5cm) i totalt 10 punkter (PR1-10) fordelt på området.

Av praktiske årsaker ble områder der jord/sand var tilgjengelig for opptak (for eksempel slitt skogbunn) prøvetatt, samtidig som det ble forsøkt å ha en best mulig arealmessig dekning.

Plasseringen av prøvepunktene er vist i vedlagt tegning -1.

4.2 Laboratoriearbeit

Totalt 10 jordprøver ble sendt til kjemisk analyse. Prøvene er analysert med hensyn på tungmetaller (arsen, bly, kadmium, krom, kobber, kvikksølv, nikkel og sink), polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH) og oljeforbindelser (THC).

Analysene er utført av ALS Scandinavia, som er akkreditert for disse analysene. For beskrivelse av analysemetoder og deteksjonsgrenser, se vedlegg 2.

5. Resultater

5.1 Grunnforhold og visuelle observasjoner

En oversikt over feltobservasjonene fra undersøkelsen er gitt i vedlegg 1.

Store deler av området er dekket med skogbunn. Der brakkene skal settes opp er det fylt opp med ca. 30 cm med pukk/grus. Dette området var dermed ikke tilgjengelig for prøvetaking.

Det ble ikke registrert synlige urenheter i noen av prøvepunktene.

Det ble ikke registrert lukt av olje i noen av prøvene.

CCA- eller kreosotimpregnert trevirke ble ikke observert.

5.2 Analyseresultater

En fullstendig oversikt over analyseresultatene er gitt i vedlegg 1. Resultatene er sammenlignet med tilstandsklassene fra Klifs rapport ”*Tilstandsklasser for forurensset grunn*” (TA2553-2009). Tilstandsklasse 2 samsvarer med kvalitetskriteriet for jord i barnehager og lekeplasser (Klif veileder TA- 2261/2007), foruten kvikksølv der grensen er 1 mg/kg i kvalitetskriteriet.

Resultatene er fargelagt etter forurensningsgrad i henhold til Klifs tilstandsklasser.

Analyserapport fra Eurofins er gitt i vedlegg 2.

Følgende forurensningssituasjon er registrert på området:

- 1 prøvepunkt i tilstandsklasse 1
- 7 prøvepunkter i tilstandsklasse 2
- 1 prøvepunkt i tilstandsklasse 3
- 1 prøvepunkt i tilstandsklasse 4

6. Vurdering av forurensningssituasjon

Undersøkelsen viser at massene i området hovedsakelig består av masser i tilstandsklasse 1 og tilstandsklasse 2. Påviste masser i tilstandsklasse 2 har ingen praktisk betydning for den planlagte barnehagedriften, men ved fremtidig graving som gir behov for disponering av overskuddsmasser fra eiendommen må barnehagen ta kontakt med forurensningsmyndigheten (Miljøenheten, Trondheim kommune).

Det er påvist overskridelse av tilstandsklasse 2 i to prøvepunkter. Overskridelsen gjelder for oljeforbindelser (PR1 og PR10) og bly (PR10). I både PR1 og PR10 består det analyserte prøvematerialet av skogsbunn med høyt organisk innhold. Påvist oljeinnhold i skogbunnsprøvene skyldes derfor ikke utelukkende oljeforurensning, men heller tilstedeværelse av humus i prøvematerialet (se vedlagt analyserapport med tolkning av kromatogram).

Påvist blyinnhold i PR10 er i tilstandsklasse 4, og fører til at det må gjennomføres tiltak før området kan benyttes til barnehage.

Figur 4 viser utsnitt fra tegning 414881-1 (situasjonsplan). Figur 5-6 viser foto av forurenset område som krever tiltak (PR10).

Figur 4 Utsnitt fra situasjonsplan (tegning 414881-1)

Figur 5 Foto av område for prøvepunkt PR10, forurensset areal.

Figur 6 Foto av prøvepunkt PR10, forurensset areal.

7. Anbefalte tiltak

Påvist forurensset areal ligger i et område med skog og skogsbunn. På grunn av trær og røtter vurderes det som praktisk vanskelig å fjerne 30 cm av jorda i det forurensede området og deretter etterfylle med rene masser, slik som kravet er fra Klif.

Vi anbefaler å dekke til med fiberduk og etterfylle med 30 cm rene masser i det forurensede området. Se tegning -2 for avgrenset område. Dette er tilsvarende tiltak som er gjennomført ved andre barnehager i Trondheim i prosjektet "Ren barnehagejord", der det er påvist forurensning i et skogsområde.

8. Krav til dokumentasjon av tilkjørt ny jord til barnehager

Det må dokumenteres at all jord som tilføres tomta tilfredsstiller Klifs normverdier for alle analyseparametre (se tabell 2). Videre må ikke massene inneholde rester av avfall (teglstein, trerester, plast, asfalt, ledninger, betong, glassbiter osv.)

Dokumentasjonen kan bestå av resultater fra prøvetakingen av:

- 10 enkeltpører hos produsenten fire ganger pr. år.
- 1 blandprøve pr. 20 m³ levert produkt.

Tabell 2 Normverdier for tungmetaller og organiske forurensninger

Stoff	Normverdier (mg/kg)
Arsen	8
Bly	60
Kadmium	1,5
Kobber	100
Krom	50
Kvikksølv	1
Nikkel	60
Sink	200
Σ_{16} PAH	2
Benzo(a)pyren	0,1
Σ_7 PCB	0,01

Prosedyre for prøvetaking og analyse er nærmere beskrevet i Klif-veileder TA-2260//2007.

9. Referanser

Klif-veileder TA-2260/2007

Veileder for undersøkelse av jordforurensning i eksisterende barnehager og lekeplasser

Klif-veileder TA-2262/2007

Mal for rapportering fra undersøkelse av jordforurensning i barnehager og på lekeplasser

Klif-veileder TA2553-2009

Helsebaserte tilstandsklasser for forurensset grunn

Trondheim kommune, Miljøenheten

Tilstandsklasser for forurensset grunn, Faktaark nr. 63 av mai 2010.

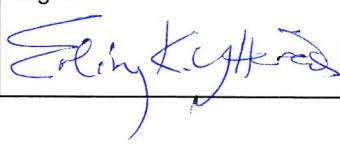
Arkivreferanser:

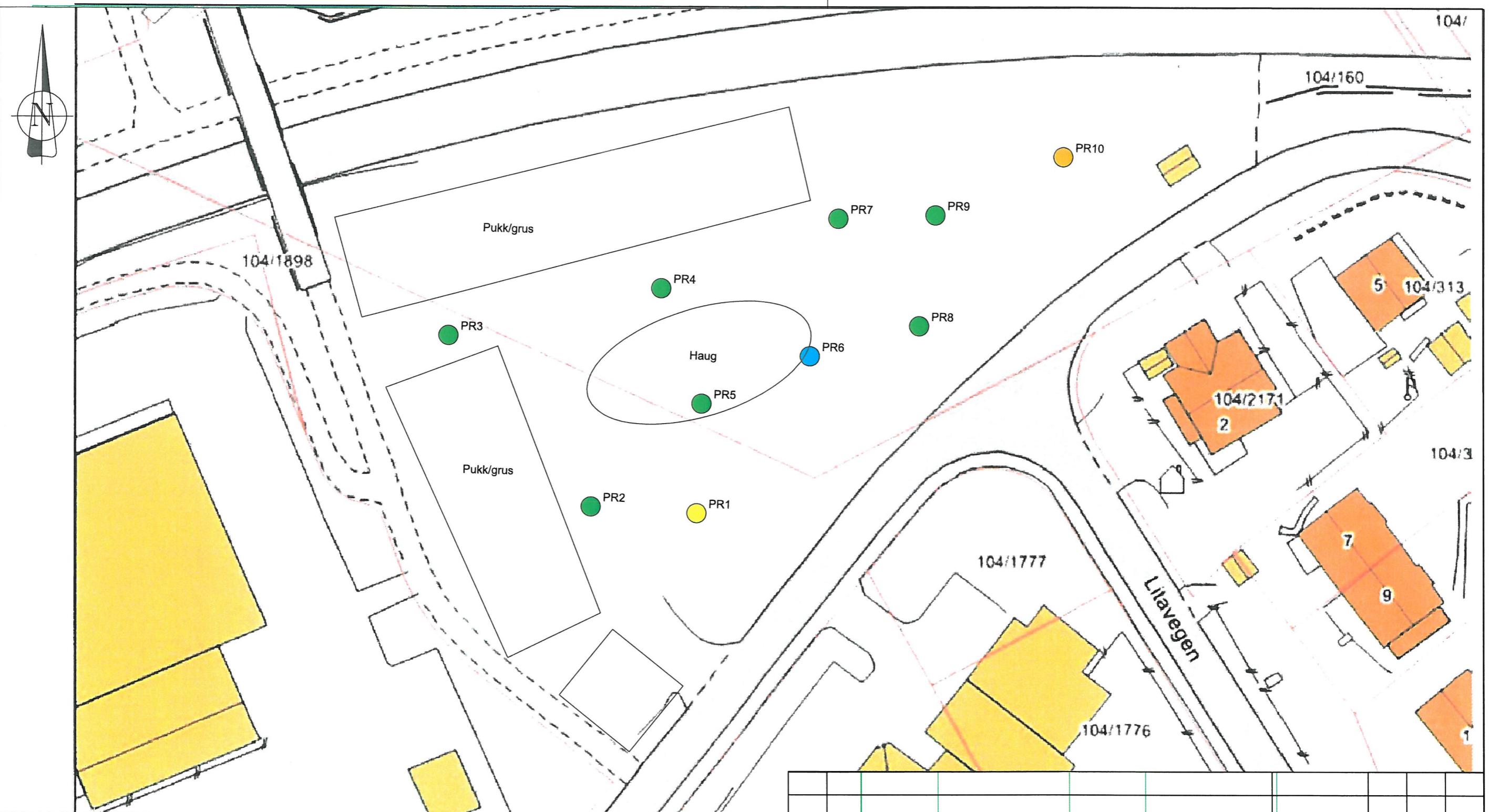
Fagområde:	miljøgeologi		
Stikkord:	tungmetaller, PAH, olje, jord		
Land/Fylke:	Sør-Trøndelag	Kartblad:	32V
Kommune:	Trondheim	UTM koordinater, Sone:	16 IV
Sted:	Stavset	Øst:	566595 Nord: 7029492

Distribusjon:

- Begrenset (Spesifisert av Oppdragsgiver)
 Intern
 Fri

Dokumentkontroll:

		Dokument 29. juni 2011		Revisjon 1		Revisjon 2		Revisjon 3	
		Dato	Sign	Dato	Sign	Dato	Sign	Dato	Sign
Forutsetninger	Utarbeidet	29/6-11	SLF						
	Kontrollert	29/6-11	EKL						
Grunnlags-data	Utarbeidet	29/6-11	SLF						
	Kontrollert	29/6-11	EKL						
Teknisk innhold	Utarbeidet	29/6-11	SLF						
	Kontrollert	29/6-11	EKL						
Format	Utarbeidet	29/6-11	SLF						
	Kontrollert	29/6-11	EKL						
Anmerkninger									
Godkjent for utsendelse (Oppdragsansvarlig)					Dato: 29/6-2011	Sign.: 			

Forklaring

- PR1-PR10 Prøvepunkter. (0-5 cm)
- Tilstandsklasse 1 - Meget god.
- Tilstandsklasse 2 - God.
- Tilstandsklasse 3 - Moderat.
- Tilstandsklasse 4 - Dårlig.
- Tilstandsklasse 5 - Svært dårlig.

Rev.	Beskrivelse	Dato	Tegn.	Kontr.	Godkj.
	Trondheim eiendom Stavset midlertidige barnehage Miljøteknisk undersøkelse	Original format A3	Fag		
		Tegningens filnavn tegninger.dwg			
		Underlagets filnavn			
	SITUASJONSPLAN	Mølestokk 1:500		MULTICONSULT	
	MULTICONSULT AS	Dato 29.06.2011	Konstr./Tegnet slf	Kontrollert <i>EY</i>	Godkjent <i>EY</i>
	7486 TRONDHEIM Tlf.: 73 10 62 00 - Fax: 73 10 62 30/70	Oppdragsnr. 414881	Tegningsnr. 1	Rev.	

Forklaring

Forurenset areal. Området dekkes til med fiberduk og etterfylles med 30 cm med rene masser.

Rev.	Beskrivelse	Dato	Tegn.	Kontr.	Godkj.
	Trondheim eiendom Stavset midlertidige barnehage Miljøteknisk undersøkelse	Original format A3	Fag		
		Tegningens filnavn tegninger.dwg			
		Underlagets filnavn			
	Tiltaksområde	Målestokk 1:250	MULTICONSULT		
	MULTICONSULT AS	Dato 29.06.2011 Oppdragsnr. 414881	Konstr./Tegnet slf Tegningsnr. 2	Kontrollert EKJ	Godkjent EKJ
	7486 TRONDHEIM Tlf.: 73 10 62 00 – Fax: 73 10 62 30/70				Rev.

Prøvepunkt	Dato	Dybde (cm)	Analyseresultater mg/kg												Beskrivelse	
			TUNGMETALLER						Olje			PAH				
			As	Pb	Cd	Cr (tot)	Cu	Hg	Ni	Zn	C10-C12	C12-C35	Sum 16	B(a)p		
PR1	09.06.2011	0-5	3,3	11,3	0,13	33,2	33,2	<0,04	28,8	75,6	<2	307	0,115	<0,01	Skogbunn, jord	
PR2	09.06.2011	0-5	10,1	3,5	<0,1	53,8	89,7	<0,04	30,4	30,1	<2	46	n.d.	<0,01	Sand, grus	
PR3	09.06.2011	0-5	7,1	15	<0,1	61	39	<0,04	43	42	<2	67	0	<0,01	Jord, sand	
PR4	09.06.2011	0-5	3,83	15,9	<0,1	56,6	32,5	<0,04	35	33,2	<2	129	0,077	0,011	Jord, grusig	
PR5	09.06.2011	0-5	4,2	8,6	<0,1	75,7	46,1	<0,04	44,3	51,6	<2	88	n.d.	<0,01	Skogbunn, jord	
PR6	09.06.2011	0-5	7,4	6	<0,1	44	44	<0,04	35	33	<2	44	n.d.	<0,01	Jord, sand, grus	
PR7	09.06.2011	0-5	2,5	29	<0,1	25	28	<0,04	28	31	<2	112	n.d.	<0,01	Skogbunn,jord	
PR8	09.06.2011	0-5	1,22	13,1	<0,1	45,2	29,2	0,057	16,9	21,4	<2	115	0,01	<0,01	Skogbunn, jord	
PR9	09.06.2011	0-5	2,49	5	<0,1	23,3	16,6	<0,04	18,4	39,9	<2	196	0,076	<0,01	Skogbunn, jord	
PR10	09.06.2011	0-5	1,98	380	<0,1	8,88	13,1	0,09	7,3	33,8	6	1001	0,098	0,012	Skogbunn	
Meget god			8	60	1,5	50	100	1	60	200	30	100	2	0,1	Fri disponering	
God			20	100	10	200	200	2	135	500	60	300	8	0,5	Intern (ih. spesielle retningslinjer)	
Moderat			50	300	15	500	1000	4	200	1000	130	600	50	5	Til eksternt, godkjent deponi for forurensset masse.	
Dårlig			600	700	30	2800	8500	10	1200	5000	300	2000	150	15	Til eksternt godkjent deponi for forurensset masse.	
Svært dårlig			1000	2500	1000	25000	25000	1000	2500	25000	20000	20000	2500	100	Til eksternt, godkjent deponi for forurensset masse.	

Rapport

N1105945

Side 1 (11)

8G4HITNVBY

Prosjekt **Stavset midl barnehage**
Bestnr **414881**
Registrert **2011-06-14**
Utstedt **2011-06-20**

Multiconsult AS avd. Geo
Stine Lindset Frøland
Seksjon miljøgeologi
PB 265 Skøyen
N-0213 Oslo

Analyse av faststoff

Deres prøvenavn	PR1						
	jord						
Labnummer	N00152029						
Analyse	Resultater	Usikkerhet (±)	Enhet	Metode	Utført	Sign	
Tørrstoff (E)	67.8	3.39	%	1	1	MOSA	
As	3.30	0.66	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cd	0.13	0.03	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cr	33.2	6.64	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cu	33.2	6.65	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Hg	<0.040		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Ni	28.8	5.8	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Pb	11.3	2.2	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Zn	75.6	15.1	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C10-C12	<2		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C12-C16	<3		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C16-C35	307	92	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Naftalen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Acenaftylen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Acenaften	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fluoren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fenantren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Antracen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fluoranten	0.020	0.006	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Pyren	0.016	0.005	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(a)antracen^	0.019	0.006	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Krysen^	0.029	0.009	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(b)fluoranten^	0.019	0.006	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(k)fluoranten^	0.012	0.004	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(a)pyren^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Dibenzo(ah)antracen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(ghi)perylen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Indeno(123cd)pyren^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Sum PAH-16	0.115		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Sum PAH carcinogene^	0.079		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Kromatogram (tolkning)*	vedl		se vedlegg	2	1	CASL	

Tilstedeværelse av humus i prøven kan ikke utelukkes.

Rapport

N1105945

Side 2 (11)

8G4HITNVBY

Deres prøvenavn	PR2						
	jord						
Labnummer	N00152030						
Analyse	Resultater	Usikkerhet ($\pm$)	Enhet	Metode	Utført	Sign	
Tørrstoff (E)	87.9	4.39	%	1	1	MOSA	
As	10.1	2.03	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cd	<0.10		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cr	53.8	10.8	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cu	89.7	17.9	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Hg	<0.040		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Ni	30.4	6.1	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Pb	3.5	0.7	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Zn	30.1	6.0	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C10-C12	<2		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C12-C16	<3		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C16-C35	46	14	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Naftalen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Acenaftylen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Acenaften	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fluoren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fenantren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Antracen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Floranten	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Pyren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(a)antracen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Krysen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(b)fluoranten^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(k)fluoranten^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(a)pyren^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Dibenzo(ah)antracen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(ghi)perylene	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Indeno(123cd)pyren^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Sum PAH-16	n.d		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Sum PAH carcinogene^	n.d		mg/kg TS	1	1	MOSA	

Rapport

N1105945

Side 3 (11)

8G4HITNVBY

Deres prøvenavn	PR3						
	jord						
Labnummer	N00152031						
Analyse	Resultater	Usikkerhet ($\pm$)	Enhet	Metode	Utført	Sign	
Tørrstoff (E)	86.4	4.32	%	1	1	MOSA	
As	7.10	1.42	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cd	<0.10		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cr	60.9	12.2	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cu	39.3	7.86	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Hg	<0.040		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Ni	43.4	8.7	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Pb	14.7	2.9	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Zn	41.6	8.3	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C10-C12	<2		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C12-C16	<3		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C16-C35	67	20	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Naftalen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Acenaftylen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Acenaften	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fluoren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fenantren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Antracen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Floranten	0.013	0.004	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Pyren	0.012	0.003	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(a)antracen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Krysen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(b)fluoranten^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(k)fluoranten^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(a)pyren^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Dibenzo(ah)antracen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(ghi)perylen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Indeno(123cd)pyren^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Sum PAH-16	0.025		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Sum PAH carcinogene^	n.d		mg/kg TS	1	1	MOSA	

Rapport

N1105945

Side 4 (11)

8G4HITNVBY

Deres prøvenavn	PR4						
	jord						
Labnummer	N00152032						
Analyse	Resultater	Usikkerhet ($\pm$)	Enhet	Metode	Utført	Sign	
Tørrstoff (E)	85.8	4.29	%	1	1	MOSA	
As	3.83	0.77	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cd	<0.10		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cr	56.6	11.3	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cu	32.5	6.50	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Hg	<0.040		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Ni	35.0	7.0	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Pb	15.9	3.2	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Zn	33.2	6.6	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C10-C12	<2		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C12-C16	<3		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C16-C35	129	39	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Naftalen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Acenaftylen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Acenaften	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fluoren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fenantren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Antracen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Floranten	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Pyren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(a)antracen^	0.024	0.007	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Krysen^	0.020	0.006	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(b)fluoranten^	0.012	0.004	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(k)fluoranten^	0.010	0.003	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(a)pyren^	0.011	0.003	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Dibenzo(ah)antracen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(ghi)perylene	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Indeno(123cd)pyren^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Sum PAH-16	0.077		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Sum PAH carcinogene^	0.077		mg/kg TS	1	1	MOSA	

Rapport

N1105945

Side 5 (11)

8G4HITNVBY

Deres prøvenavn	PR5						
	jord						
Labnummer	N00152033						
Analyse	Resultater	Usikkerhet ($\pm$)	Enhet	Metode	Utført	Sign	
Tørrstoff (E)	83.7	4.18	%	1	1	MOSA	
As	4.20	0.84	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cd	<0.10		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cr	75.7	15.1	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cu	46.1	9.21	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Hg	<0.040		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Ni	44.3	8.8	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Pb	8.6	1.7	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Zn	51.6	10.3	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C10-C12	<2		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C12-C16	<3		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C16-C35	88	26	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Naftalen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Acenaftylen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Acenaften	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fluoren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fenantren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Antracen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Floranten	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Pyren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(a)antracen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Krysen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(b)fluoranten^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(k)fluoranten^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(a)pyren^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Dibenzo(ah)antracen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(ghi)perylene	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Indeno(123cd)pyren^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Sum PAH-16	n.d		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Sum PAH carcinogene^	n.d		mg/kg TS	1	1	MOSA	

Rapport

N1105945

Side 6 (11)

8G4HITNVBY

Deres prøvenavn	PR6						
	jord						
Labnummer	N00152034						
Analyse	Resultater	Usikkerhet ($\pm$)	Enhet	Metode	Utført	Sign	
Tørrstoff (E)	87.0	4.35	%	1	1	MOSA	
As	7.40	1.48	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cd	<0.10		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cr	44.0	8.80	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cu	44.1	8.82	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Hg	<0.040		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Ni	35.4	7.1	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Pb	5.6	1.1	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Zn	33.0	6.6	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C10-C12	<2		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C12-C16	<3		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C16-C35	44	13	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Naftalen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Acenaftylen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Acenaften	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fluoren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fenantren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Antracen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Floranten	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Pyren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(a)antracen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Krysen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(b)fluoranten^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(k)fluoranten^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(a)pyren^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Dibenzo(ah)antracen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(ghi)perylene	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Indeno(123cd)pyren^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Sum PAH-16	n.d		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Sum PAH carcinogene^	n.d		mg/kg TS	1	1	MOSA	

Rapport

N1105945

Side 7 (11)

8G4HITNVBY

Deres prøvenavn	PR7						
	jord						
Labnummer	N00152035						
Analyse	Resultater	Usikkerhet ($\pm$)	Enhet	Metode	Utført	Sign	
Tørrstoff (E)	83.5	4.18	%	1	1	MOSA	
As	2.52	0.50	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cd	<0.10		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cr	25.4	5.08	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cu	28.2	5.63	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Hg	<0.040		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Ni	27.5	5.5	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Pb	29.4	5.9	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Zn	31.1	6.2	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C10-C12	<2		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C12-C16	<3		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C16-C35	112	34	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Naftalen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Acenaftylen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Acenaften	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fluoren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fenantren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Antracen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Floranten	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Pyren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(a)antracen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Krysen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(b)fluoranten^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(k)fluoranten^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(a)pyren^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Dibenzo(ah)antracen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(ghi)perylen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Indeno(123cd)pyren^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Sum PAH-16	n.d		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Sum PAH carcinogene^	n.d		mg/kg TS	1	1	MOSA	

Rapport

N1105945

Side 8 (11)

8G4HITNVBY

Deres prøvenavn	PR8						
	jord						
Labnummer	N00152036						
Analyse	Resultater	Usikkerhet ($\pm$)	Enhet	Metode	Utført	Sign	
Tørrstoff (E)	60.2	3.01	%	1	1	MOSA	
As	1.22	0.24	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cd	<0.10		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cr	45.2	9.04	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cu	29.2	5.84	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Hg	0.057	0.011	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Ni	16.9	3.4	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Pb	13.1	2.6	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Zn	21.4	4.3	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C10-C12	<2		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C12-C16	<3		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C16-C35	115	34	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Naftalen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Acenaftylen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Acenaften	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fluoren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fenantren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Antracen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Floranten	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Pyren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(a)antracen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Krysen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(b)fluoranten^	0.010	0.003	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(k)fluoranten^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(a)pyren^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Dibenzo(ah)antracen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(ghi)perylene	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Indeno(123cd)pyren^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Sum PAH-16	0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Sum PAH carcinogene^	0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	

Tilstedeværelse av noe humus i prøven kan ikke utelukkes.

Rapport

N1105945

Side 9 (11)

8G4HITNVBY

Deres prøvenavn	PR9						
	jord						
Labnummer	N00152037						
Analyse	Resultater	Usikkerhet (±)	Enhet	Metode	Utført	Sign	
Tørrstoff (E)	87.5	4.38	%	1	1	MOSA	
As	2.49	0.50	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cd	<0.10		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cr	23.3	4.65	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cu	16.6	3.32	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Hg	<0.040		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Ni	18.4	3.7	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Pb	5.0	1.0	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Zn	39.9	8.0	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C10-C12	<2		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C12-C16	<3		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C16-C35	196	59	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Naftalen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Acenaftylen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Acenaften	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fluoren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fenantren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Antracen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Floranten	0.015	0.004	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Pyren	0.012	0.004	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(a)antracen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Krysen^	0.026	0.008	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(b)fluoranten^	0.013	0.004	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(k)fluoranten^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(a)pyren^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Dibenzo(ah)antracen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(ghi)perylene	0.010	0.003	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Indeno(123cd)pyren^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Sum PAH-16	0.076		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Sum PAH carcinogene^	0.039		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Kromatogram (tolkning)*	vedl		se vedlegg	2	1	CASL	

Kromatogram viser sannsynligvis tilstedeværelse av tyngre olje.

Rapport

N1105945

Side 10 (11)

8G4HITNVBY

Deres prøvenavn	PR10						
	jord						
Labnummer	N00152038						
Analyse	Resultater	Usikkerhet (±)	Enhett	Metode	Utført	Sign	
Tørrstoff (E)	36.2	1.81	%	1	1	MOSA	
As	1.98	0.40	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cd	<0.10		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cr	8.88	1.78	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Cu	13.1	2.62	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Hg	0.090	0.018	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Ni	7.3	1.5	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Pb	380	76.0	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Zn	33.8	6.8	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C10-C12	6	2	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C12-C16	10	3	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fraksjon >C16-C35	991	297	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Naftalen	0.011	0.003	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Acenaftylen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Acenaften	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fluoren	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Fenantren	0.016	0.005	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Antracen	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Floranten	0.034	0.010	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Pyren	0.024	0.007	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(a)antracen^	0.035	0.010	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Krysen^	0.019	0.006	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(b)fluoranten^	0.020	0.006	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(k)fluoranten^	0.012	0.004	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(a)pyren^	0.012	0.004	mg/kg TS	1	1	MOSA	
Dibenzo(ah)antracen^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Benso(ghi)perylene	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Indeno(123cd)pyren^	<0.010		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Sum PAH-16	0.183		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Sum PAH carcinogene^	0.098		mg/kg TS	1	1	MOSA	
Kromatogram (tolkning)*	vedl		se vedlegg	2	1	CASL	

Tilstedeværelse av noe humus i prøven kan ikke utelukkes.

Rapport

N1105945

Side 11 (11)

8G4HITNVBY

* etter parameternavn indikerer uakkreditert analyse.

Metodespesifikasjon	
1	Bestemmelse av Soil-pack 2. Metode: Metaller: ISO-11885 Hg: EPA 245.7, EPA 7474 PAH-16: EPA 8270, EPA 8131, EPA 8091, EN ISO 6468 Olje: EN 14039 Deteksjon og kvantifisering: Metaller: ICP-AES Hg: Fluorescense spektrofotometri PAH-16: GCMS Olje: GC-FID/GC-MS Kvantifikasjonsgrenser: PAH-16 0,01-0,1 mg/kg TS >C10-C12: 10 mg/kg TS >C12-C16: 20 mg/kg TS >C16-C35: 30 mg/kg TS
2	Tolkning av oljekromatogram

	Godkjenner
CASL	Carina Slätta
MOSA	Morten Sandell

Underleverandør¹	
1	Ansvarlig laboratorium: ALS Laboratory Group, ALS Czech Republic s.r.o, Na Harfě 9/336, Praha, Tsjekkia Lokalisering av andre ALS laboratorier: Ceska Lipa Bendlova 1687/7, 470 03 Ceska Lipa Pardubice V Raji 906, 530 02 Pardubice Akkreditering: Czech Accreditation Institute, labnr. 1163. Kontakt ALS Laboratory Group Norge, for ytterligere informasjon

Måleusikkerheten angis som en utvidet måleusikkerhet (etter definisjon i "Guide to the Expression of Uncertainty in Measurement", ISO, Geneva, Switzerland 1993) beregnet med en dekningsfaktor på 2 noe som gir et konfidensintervall på om lag 95%.

Måleusikkerhet fra underleverandører angis ofte som en utvidet usikkerhet beregnet med dekningsfaktor 2. For ytterligere informasjon, kontakt laboratoriet.

Denne rapporten får kun gjengis i sin helhet, om ikke utførende laboratorium på forhånd har skriftlig godkjent annet.

Angående laboratoriets ansvar i forbindelse med oppdrag, se aktuell produktkatalog eller vår website www.alsglobal.no

Den digitalt signert PDF-fil representerer den opprinnelige rapporten. Eventuelle utskrifter er å anse som kopier.

¹ Utførende teknisk enhet (innen ALS Laboratory Group) eller eksternt laboratorium (underleverandør).